

INFORMATOR

O POWSZECHNEJ SAMOOBRONIE LUDNOŚCI

Część I

Zawiera następujące zagadnienia:

1.	<u>CELE I ZADANIA OBRONY CYWILNEJ</u>	2
2.	<u>POWSZECHNA SAMOOBRONA LUDNOŚCI</u>	3
3.	<u>SYSTEM ALARMOWANIA I OSTRZEGANIA LUDNOŚCI OBRONY CYWILNEJ</u>	4
4.	<u>SYGNAŁY ALARMOWE I KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE</u>	5
5.	<u>POSTĘPOWANIE PO OGŁOSZENIU SYGNAŁÓW ALARMOWYCH LUB KOMUNIKATÓW OSTRZEGAWCZYCH</u>	7
6.	<u>POSTĘPOWANIE W REJONACH PORAŻENIA, KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH I INNYCH ZAGROŻEŃ W REJONIE PORAŻENIA BRONIĄ JĄDROWĄ</u>	9
7.	<u>PRZYGOTOWANIE MIESZKANIA (POKOJU, PIWNICY) DO OCHRONY PRZED SKAŻENIAMI I ZAKAŻENIAMI</u>	12

CELE I ZADANIA OBRONY CYWILNEJ

Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urządzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków.

Terenowymi organami obrony cywilnej są wojewodowie, starostowie, wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast).

Do zakresu działania szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin należy kierowanie oraz koordynowanie przygotowań i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej przez instytucje państwowe, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne działające na ich terenie.

Zadania obrony cywilnej obejmują w szczególności:

- wykrywanie zagrożeń oraz ostrzeganie i alarmowanie,
- organizowanie ewakuacji ludności,
- przygotowanie budowli ochronnych,
- zaopatrywanie ludności w sprzęt i środki ochrony indywidualnej,
- zaciemnianie i wygaszanie oświetlenia,
- organizowanie i prowadzenie akcji ratunkowych,
- udzielanie poszkodowanym pomocy medycznej,
- walkę z pożarami,
- przygotowanie oraz prowadzenie likwidacji skażeń i zakażeń,
- ochrona żywności i innych dóbr niezbędnych do przetrwania,
- organizowanie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenie dla poszkodowanej ludności,
- zabezpieczenie dóbr kultury, urządzeń użyteczności publicznej, ważnej dokumentacji,
- doraźne przywracanie działania niezbędnych służb użyteczności publicznej, w tym pomocy w budowie i odbudowie awaryjnych ujęć wody pitnej,
- doraźną pomoc w przywracaniu i utrzymaniu porządku w strefach dotkniętych klęskami,
- doraźną pomoc w grzebaniu zmarłych.

Zadania Obrony Cywilnej w czasie pokoju obejmują:

- działalność planistyczną i prace organizacyjne,
- działalność szkoleniową i upowszechniającą w zakresie problematyki obrony cywilnej,
- przygotowanie ludności do uczestnictwa w powszechnej samoobronie.

POWSZECHNA SAMOBRONA LUDNOŚCI

Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 168:

1. Osoby posiadające obywatelstwo polskie, zdolne ze względu na stan zdrowia, podlegają obowiązkowi szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony.
2. Szkolenie ludności w zakresie powszechnej samoobrony ma na celu przygotowanie do samoobrony przed środkami masowego rażenia oraz innymi działaniami nieprzyjaciela.

Art. 172

1. Osoby posiadające obywatelstwo polskie mogą być zobowiązane do zaopatrzenia się w sprzęt ochrony indywidualnej oraz w inne artykuły i przedmioty niezbędne w razie zagrożenia.
2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, może wprowadzić Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, określając równocześnie zasady i warunki zaopatrzenia.

Art. 139 ust. 1. Obowiązek obywateli w zakresie obrony cywilnej polega na odbywaniu:

- a) służby w obronie cywilnej,
- b) edukacji dla bezpieczeństwa,
- c) szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony ludności.**

Art. 173

1. **W ramach przygotowania do samoobrony osoby posiadające obywatelstwo polskie mogą być zobowiązane do:**
 - 1) przygotowania ochrony budynku lub lokalu mieszkalnego oraz mienia osobistego i indywidualnego;
 - 2) zabezpieczenia własnych źródeł wody pitnej i środków spożywczych przed zanieczyszczeniem lub skażeniem;
 - 3) utrzymywania i konserwacji posiadanego oraz przydzielonego sprzętu i środków ochrony;
 - 4) utrzymywania i konserwacji domowych pomieszczeń ochronnych;
 - 5) wykonywania innych przedsięwzięć mających na celu ochronę własnego życia, zdrowia i mienia oraz udzielania pomocy poszkodowanym.
2. Obowiązki określone w ust. 1 nakładają wójtowie lub burmistrzowie.

SYSTEM ALARMOWANIA I OSTRZEGANIA LUDNOŚCI OBRONY CYWILNEJ

Jednym z przedsięwzięć Obrony Cywilnej jest tworzenie systemów alarmowania, które mają ostrzegać ludność przed grożącym niebezpieczeństwem w celu umożliwienia jej ukrycia się w przygotowanych budowach lub pomieszczeniach ochronnych a także opuszczenia strefy niebezpiecznej.

Do ogłaszania (odwoływania) alarmów i komunikatów wykorzystuje się następujące urządzenia:

- syreny alarmowe zainstalowane na terenie miasta i sołectw,
- centralną oraz regionalne rozgłośnie Polskiego Radia i ośrodki Telewizji Polskiej
- zastępcze środki alarmowania (syreny ręczne, wiadomości tekstowe (SMS) poprzez sieć telefonii komórkowej, gongi, dzwony kościelne, pojazdy z urządzeniami nagłaśniającymi.

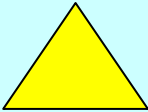
ROZMIESZCZENIE SYREN ALARMOWYCH NA TERENIE GMINY ANDRYCHÓW

Lp	Miejscowość	Miejsce zamontowania
1	Andrychów	Były budynek biurowy AFM SA Andrychów, ul. Batorego 35
2	Andrychów	Blok mieszkalny ASM Andrychów, ul. Lenartowicza 72
3	Andrychów	Budynek produkcyjny „Andoria-Mot” Andrychów, ul. Krakowska 140
4	Andrychów	Remiza OSP Andrychów, ul. Rynek 16
5	Zagórnik	Remiza OSP Zagórnik, ul. Skotnicka 2
6	Rzyki	Remiza OSP Rzyki, os. Za Kościołem 1a
7	Sułkowice Belęcina	Remiza OSP Sułkowice Belęcina, ul. Raclawicka
8	Targanice Dolne	Remiza OSP Targanice Dolne, ul. Dobra
9	Roczyny	Remiza OSP Roczyny, ul. Bielska 156
10	Sułkowice Łęg	Remiza OSP Sułkowice Łęg, ul. Beskidzka 124 A
11	Inwałd	Remiza OSP Inwałd, ul. Miła 9a
12	Targanice Górne	Remiza OSP Targanice Górne, ul. Floriańska 2

SYGNAŁY ALARMOWE I KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

Sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze powszechnie obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. z 2013 r.96),

RODZAJE ALARMÓW, SYGNAŁY ALARMOWE

LP.	RODZAJ ALARMU	SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMU		
		AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY 	ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU 	WIZUALNY SYSTEM ALARMOWY
1.	OGŁOSZENIE ALARMU	Sygnal akustyczny – modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla.....	Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej
2.	ODWOŁANIE ALARMU	Sygnal akustyczny – ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla.....	

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

LP.	RODZAJ KOMUNIKATU	SPOSÓB OGŁOSZENIA KOMUNIKATU	SPOSÓB ODWOŁANIA
		ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU 	ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU
1.	UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU SKAŻENIAMI	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie około godz. min. może nastąpić skażenie <small>(podać rodzaj skażenia)</small> w kierunku <small>(podać kierunek)</small></p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu <small>(podać rodzaj skażenia)</small> dla</p>
2.	UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU ZAKAŻENIAMI	<p>Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej</p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu <small>(podać rodzaj skażenia)</small> dla.....</p>
3.	UPRZEDZENIE O KLĘSKACH ŻYWIOŁOWYCH I ZAGROŻENIU ŚRODOWISKA	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców <small>(podać rodzaj zagrożenia, spodziewany czas wystąpienia i wskazówki dla mieszkańców)</small></p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu <small>(podać rodzaj skażenia)</small> dla.....</p>

POSTĘPOWANIE PO OGŁOSZENIU SYGNAŁÓW ALARMOWYCH LUB KOMUNIKATÓW OSTRZEGAWCZYCH

PO USŁYSZENIU SYGNAŁU ALARMOWEGO LUB KOMUNIKATU OSTRZEGAWCZEGO NALEŻY DZIAŁAĆ SZYBKO, ALE ROZWAŻNIE I BEZ PANIKI

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ PO OGŁOSZENIU ALARMU

Alarm ogłaszany jest w przypadku wystąpienia zagrożeń - trzyminutowym sygnałem modulowanym.

Jeśli znajdujesz się w mieszkaniu:

- włącz radioodbiornik na częstotliwości lokalnych rozgłośni radiowych lub telewizor na kanał regionalnego ośrodka telewizyjnego;
- postępuj zgodnie z zaleceniami podanymi w komunikatach;

Osoby znajdujące się na terenie otwartym lub w pojazdach powinny:

- ściśle wykonywać zarządzenia służb porządkowych, ratowniczych, władz i organów Obrony Cywilnej;
- w miarę możliwości włączyć radio w samochodzie lub w telefonie komórkowym na częstotliwości lokalnych rozgłośni,
- ściśle stosować się do zaleceń i informacji zawartych w komunikatach;

W zależności od rodzaju zagrożenia, komunikaty ostrzegawcze będą zawierać polecenia dla ludności, mające na celu przeciwdziałanie konkretnemu zagrożeniu, jak na przykład:

- udaj się w miejsce lub w kierunku wskazanym w komunikatach radiowych lub przez służby ratownicze, władze i organa Obrony Cywilnej;
- zabierz ze sobą dokumenty osobiste, odzież, zapasy żywności, wodę, indywidualne środki ochrony dróg oddechowych;
- udaj się do najbliższego schronu lub ukrycia;
- wyłącz urządzenia gazowe i elektryczne, wygaś paleniska;
- przygotuj maskę przeciwgazową lub środek zastępczy, którym mogą być wilgotne tampony na usta i nos do oddychania (najlepiej nawilżyć je roztworem wodnym sody oczyszczonej);
- zamknij okna i mieszkanie, zawiadom o alarmie sąsiadów,
- uszczelnij okna pomieszczenia w którym się znajdujesz mokrym papierem lub szmatami;

Odwołanie alarmu - trzyminutowy ciągły sygnał dźwiękowy.

PO WYDANIU KOMUNIKATU OSTRZEGAWCZEGO

Komunikaty ostrzegawcze przekazywane są w przypadku kiedy istnieje ryzyko wystąpienia zagrożeń.

Po usłyszeniu komunikatu ostrzegawczego należy:

- zachowywać się spokojnie, przeciwdziałać panice i lękowi,
- włączyć radiodbiornik na częstotliwości radiostacji lokalnych;
- ściśle wykonywać zarządzenia służb porządkowych, ratowniczych, władz i organów Obrony Cywilnej;
- stosować się do zaleceń i informacji przekazywanych w komunikatach.

W przypadku gdy przekazano KOMUNIKAT - UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU SKAŻENIAMI:

- wyłącz urządzenia gazowe i elektryczne, wygaś paleniska;
- zamknij okna i mieszkanie;
- udaj się w miejsce lub w kierunku wskazanym w komunikatach radiowych lub przez służby ratownicze, władze i organa Obrony Cywilnej;

Jeśli nie zdążyłeś opuścić mieszkania:

- uszczelnij okna pomieszczenia, w którym się znajdujesz mokrym papierem lub szmatami;
- przygotuj wilgotne tampony na usta i nos do oddychania (najlepiej nawilżyć je roztworem wodnym sody oczyszczonej);

Jeśli znajdziesz się w miejscu publicznym:

- wykonuj polecenia służb ratowniczych, władz i organów Obrony Cywilnej.
- przebywając na otwartym terenie, opuścić zagrożony rejon stosując się do poleceń służb porządkowych lub zawartych w komunikatach.

W przypadku gdy przekazano KOMUNIKAT - UPRZEDZENIE O ZAGROŻENIU ZAKAŻENIAMI :

- postępuj zgodnie z zaleceniami podanymi w środkach masowego przekazu przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W przypadku gdy przekazano KOMUNIKAT - UPRZEDZENIE O KLĘSKACH ŻYWIŁOWYCH I ZAGROŻENIU ŚRODOWISKA

- włącz radiodbiornik na częstotliwości radiostacji lokalnych;
- postępuj zgodnie z zaleceniami podanymi w komunikatach;

W wypadku awarii obiektu z toksycznym środkiem przemysłowym:

- wyłącz urządzenia gazowe i elektryczne, wygaś paleniska;
- zamknij okna i drzwi mieszkania;
- uszczelnij okna pomieszczenia, w którym się znajdujesz mokrym papierem lub szmatami;
- przygotuj maskę przeciwgazową lub środek zastępczy, którym mogą być wilgotne tampony na usta i nos do oddychania (najlepiej nawilżyć je roztworem wodnym sody oczyszczonej);

Jeśli znajdziesz się w miejscu publicznym:

- wykonuj polecenia organów Obrony Cywilnej, Straży Pożarnej i Policji

POSTĘPOWANIE W REJONACH PORAŻENIA, KLĘSK ŻYWIŁOWYCH I INNYCH ZAGROŻEŃ W REJONIE PORAŻENIA BRONIĄ JĄDROWĄ

Największe zagrożenie życia ludzkiego występuje bezpośrednio po wybuchu jądrowym. Jeżeli w momencie wybuchu ludzie znajdowali się w budowli ochronnej, która nie została uszkodzona, powinni w niej pozostać do chwili otrzymania zezwolenia na wyjście.

Po wyjściu z budowli ochronnej należy zwrócić uwagę na znaki ostrzegawcze, które do tego czasu mogą zostać rozstawione. Szczególną uwagę należy zwrócić na znaki informujące o skażeniu terenu.

Przebywając w terenie skażonym, należy przestrzegać następujących zasad:

- skrócić do niezbędnego minimum czas przebywania,
- nie wzniecać kurzu, a zimą nie wnosić śniegu do pomieszczeń nie skażonych,
- nie brać do rąk żadnych przedmiotów,
- omijać kałuże wody,
- nie pić skażonej wody i nie spożywać skażonych produktów żywnościowych,
- nie opierać się o drzewa, ściany budynków itp.,
- zwracać uwagę na to, by nie zabrudzić nie osłoniętych części ciała.

W REJONIE PORAŻENIA BRONIĄ CHEMICZNA

Po stwierdzeniu występowania bojowych środków trujących ludzie znajdujący się w pomieszczeniach lub budowlach ochronnych, które nie są hermetyczne, powinni założyć maski przeciwgazowe lub zastępcze środki ochrony dróg oddechowych. Osoby opuszczające te pomieszczenia lub osoby, które napad chemiczny zastał poza nimi, powinny założyć odzież ochronną lub zastępczą. W miarę możliwości należy jak najszybciej opuścić teren objęty skażeniami, w kierunku wskazanym przez odpowiednie organy obrony cywilnej i udać się do miejsca, gdzie przeprowadzone zostaną zabiegi sanitarne i specjalne przez formacje obrony cywilnej. Zwierzęta, które znalazły się w terenie skażonym środkami trującymi, muszą być poddane zabiegom weterynaryjnym.

W REJONIE PORAŻENIA BRONIĄ BIOLOGICZNA

W przypadku, stwierdzenia skażenia bakteriologicznego określa się rejon skażenia, izoluje od otoczenia osoby przebywające w nim (kwarantanna), wprowadza stosowne ograniczenia i przystępuje do likwidacji skutków użycia broni biologicznej.

Do podstawowych obowiązków obywateli znajdujących się w rejonie objętym kwarantanną należy ściśle przestrzeganie zarządzeń lokalnych władz, a zwłaszcza dotyczących:

- przebywania i poruszania się w tym rejonie,
- utrzymywanie higieny,
- wykonywania podstawowych przedsięwzięć profilaktycznych,
- uboju zwierząt zakażonych i spożywania mięsa,
- współdziałania zdrowej ludności z pododdziałami prowadzącymi likwidację zakażeń.

W REJONIE PORAŻENIA NIEBEZPIECZNYMI ŚRODKAMI CHEMICZNYMI

Na terenie naszego miasta występują produkty chemiczne charakteryzujące się własnościami toksycznymi. Na skutek nieprzewidzianych awarii, katastrof lub klęsk żywiołowych może nastąpić zagrożenie naturalnego środowiska człowieka, zagrożenie zdrowia lub życia mieszkańców. Skażenie środowiska toksycznymi środkami przemysłowymi może nastąpić z obiektów stałych (zakłady przemysłowe) lub ruchomych (cysterny kolejowe i samochodowe).

Należy wtedy zachowywać się spokojnie, przeciwdziałać panice i lękowi, ściśle wykonywać zarządzenia służb porządkowych. Stosować się do zaleceń i informacji przekazywanych w komunikatach, głównie środkami nagłaśniającymi umieszczonymi na samochodach.

Przebywając na terenie otwartym:

- zwrócić uwagę na kierunek wiatru (obserwować unoszące się dymy, pary),
- opuścić zagrożony rejon (prostopadle do kierunku wiatru) stosując się do poleceń zawartych w komunikatach przekazywanych przez ruchome środki nagłaśniające,
- udać się do najbliższych budynków mieszkalnych lub publicznych.

Przebywające w pomieszczeniach osoby, które z jakichkolwiek przyczyn przed wystąpieniem skażeń nie zdążyły wyjść z rejonu zagrożenia powinny:

- włączyć odbiornik radiowy lub telewizyjny na jedno z pasm lokalnych, zastosować się do przekazywanych komunikatów i poleceń,
- pozostać w pomieszczeniach, zamknąć i uszczelnić mokrym papierem lub szmatami drzwi, okna i otwory wentylacyjne, przebywać w miarę możliwości w pomieszczeniach środkowych,
- osoby wyposażone w maski przeciwgazowe zakładają je,
- do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczają uszczelnionych pomieszczeń, nie przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych,
- powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu oraz prac wymagających wysiłku, a więc dużego zapotrzebowania na tlen,
- wyłączyć wszystkie urządzenia elektryczne (oprócz radia i telewizora), wygasić wszystkie płomienie,
- do ochrony dróg oddechowych stosować zwilżoną w wodzie lub w wodnym roztworze sodu oczyszczonej chusteczkę, tampon z gazy, ręcznik itp.
- Przebywając w obiektach użyteczności publicznej stosować się do poleceń kierownictwa.

W REJONIE PORAŻENIA BRONIĄ KLASYCZNA

W takim rejonie nie ma potrzeby stosowania środków ochrony dróg oddechowych, oczu i skóry. W czasie prowadzenia prac ratowniczych i udzielania pomocy poszkodowanym w tym rejonie należy uważać na niewybuchy, miny, które stanowią duże zagrożenie dla życia i zdrowia pracujących tam ludzi.

W razie ich wykrycia prace należy przerwać, powiadomić służby policji, straży pożarnej lub organ obrony cywilnej i postępować zgodnie z ich poleceniami.

PRZYGOTOWANIE MIESZKANIA (POKOJU, PIWNICY) DO OCHRONY PRZED SKAŻENIAMI I ZAKAŻENIAMI

Na wypadek alarmu o skażeniach lub uprzedzenia o zagrożeniu skażeniami i zakażeniami każda rodzina powinna mieć tak przygotowaną piwnicę, pokój lub mieszkanie, aby stanowić one mogły ochronę przed oddziaływaniem na organizm ludzki opadu substancji promieniotwórczych, środków trujących i niebezpiecznych dla zdrowia środków biologicznych.

Przystosowując na takie ukrycie mieszkanie (piwnicę, pokój) należy mieć na uwadze to, że jego podstawową cechą powinna być hermetyczność (szczelność) i możliwość zapewnienia w miarę potrzeby najprostszej wentylacji.

W razie potrzeby należy wykonać następujące prace:

- uszczelnić okna odpowiednią taśmą lub watą a nawet okleić paskiem papieru (taśmą samoprzylepną); uszczelnić wszystkie drzwi i futryny. Drzwi zewnętrzne obić kocem i w odległości 1 -1,5 m zawiesić zasłonę z koca (kołdry), aby stworzyć " ślužę",
- uszczelnić dokładnie wszystkie szpary, szczeliny, otwory kominowe, miejsca w których przechodzą przewody wodociągowe, centralnego ogrzewania, kanalizacji,
- zakleić szczelnie papierem kratki wentylacyjne - ale tak, by w razie potrzeby zapewnić wentylację pomieszczenia. Samoczynną dobrą wentylację mogą zapewnić otwory: nawiewny i wywiewny. Otwór wywiewny powinien być usytuowany 1.5-2 m nad otworem nawiewnym. W przewodzie nawiewnym można umieścić prosty filtr przeciwpyłowy - ramkę z rozpiętą wielowarstwową gazą, a poniżej specjalną kieszeń na zbieranie cząstek pyłu opadającego z filtra (gazy),
- podwyższać walory ochronne ukrycia, jeżeli jest ono na parterze lub w piwnicy. Można wtedy wykonać obsypkę ziemią wokół zewnętrznych ścian budynku oraz zabudować lub osłonić workami z piaskiem otwory okienne, nie używane otwory drzwiowe itp.

W pomieszczeniu przygotowanym na ukrycie należy zgromadzić:

- odpowiedni zapas wody pitnej, żywności, przedmioty pierwszej potrzeby, worki plastikowe na odpadki,
- lekarstwa dla chorych, apteczkę, środki dezynfekcyjne, zapasowe oświetlenie, baterijny odbiornik radiowy itp.,
- sprzęt gaśniczy (np. gaśnica, koc, wiadro, piasek, łopata itp.),
- niezbędne przedmioty osobistego użytku.

Pamiętać należy o przygotowaniu oświetlenia zastępczego. Zalecane jest oświetlenie elektryczne (bateryjne, akumulatorowe). Lampy naftowe i świece, paląc się, zużywają dużo tlenu oraz zanieczyszczają powietrze dwutlenkiem węgla, dlatego ich używanie jest niewskazane.